

**SPRAWOZDANIE ZA 2015 R. Z REALIZACJI UCHWAŁY
Nr LXXVII/1166/13 RADY MIASTA KRAKOWA z dnia 26 czerwca 2013 r.
w sprawie przyjęcia MIEJSKIEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO NA LATA 2013-2015
oraz
PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ W LATACH 2013-2015.**

Kraków, 1 czerwca 2016

Spis treści:

I.	Wprowadzenie	str. 3
II.	Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte.....	str. 4
III.	Zakłady opieki długoterminowej.....	str. 4
IV.	Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna	str. 5
V.	Działalność organizacji pozarządowych.....	str. 5
VI.	Działalność Miejskiego ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi.....	str. 7
VII.	Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno -pedagogiczne w Mieście Krakowie	str. 10
VIII.	Realizacja programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki w obszarach zdrowia psychicznego.....	str. 13
IX.	Podsumowanie realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w latach 2013 – 2015.....	str.15

I. Wprowadzenie

Ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. W działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin.

Ochrona zdrowia psychicznego w myśl ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj.: Dz.U. z 2011 Nr 231, poz. 1375 z późn. zm.) polega w szczególności na:

- 1) promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- 2) zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- 3) kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego powinny być podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych oraz wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego.

W dniu 26 czerwca 2013 r. Rada Miasta Krakowa podjęła Uchwałę Nr LXXVII/1166/13 w sprawie przyjęcia *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015*. Uchwała ta stanowi kontynuację realizacji celów operacyjnych zawartych w *Miejskim Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2010-2012*. Z uwagi na uwarunkowania epidemiologiczne, poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz integralności problemów zdrowotnych i społecznych zaistniała konieczność wypracowania programu lokalnego ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model regionalny, jakim jest *Małopolski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015* oraz w oparciu o *Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015*.

Przy opracowywaniu Programu na lata 2013-2015 wykorzystano dane pochodzące z Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Krakowie, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie oraz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Do priorytetów *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015* należą przede wszystkim promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym; zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym; wczesna profilaktyka, wykrywanie i wczesne leczenie zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania oraz koordynacja zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej Miasta Krakowa w zakresie zdrowia psychicznego.

W dniu 16 grudnia 2015 roku podjęta została Uchwała Nr XXXIV/556/15 Rady Miasta Krakowa, na podstawie której realizowany jest Miejski Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 stanowiący załącznik do ww. Uchwały.

II. Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte.

Na terenie Miasta Krakowa Szpital Specjalistyczny im. dr Józefa Babińskiego SPZOZ, zapewnia kompleksowe świadczenia w zakresie lecznictwa psychiatrycznego, odwykowego i neurologicznego. Szpital ten dysponuje 793 łózkami (wg stanu na 31 grudnia 2015 r.). Pozostałe publiczne zakłady opieki stacjonarnej w Krakowie posiadające oddziały psychiatryczne to (wg stanu na 31 grudnia 2015 r.):

- 1) Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złota Jesień 1 (37 łózek);
- 2) Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika, ul. Strzelecka 2 (2 oddziały kliniczne tj. Oddział Psychiatryczny Dzienny dysponujący 25 łózkami i Oddział Psychiatryczny całodobowy dysponujący 20 miejscami);
- 3) Szpital Uniwersytecki w Krakowie, ul. Kopernika 36 (2 oddziały kliniczne tj.: Oddział Psychiatryczny Dorosłych dysponujący 73 łózkami, Oddział Psychiatryczny Dzieci dysponujący 20 łózkami),
- 4) 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ, ul. Wrocławska 1–3 (43 łózka).

Ponadto pomoc psychiatryczną zapewniały również psychiatryczne niepubliczne zakłady opieki stacjonarnej: Stowarzyszenie MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień, ul. Suchy Jar 4 (62 łózka - wg stanu na 31 grudnia 2015 r.) oraz Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby, ul. Nadbrzezie 25 (25 łózek - wg stanu na 31 grudnia 2015 r.).

Liczba osób hospitalizowanych w 2015 roku na terenie Miasta Krakowa z powodu zaburzeń psychicznych oraz zaburzeń zachowania wyniosła łącznie **8218**.

III. Zakłady opieki długoterminowej.

Gmina Miejska Kraków pełni rolę podmiotu tworzącego wobec trzech podmiotów leczniczych, w tym Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Krakowie przy ul. Wielickiej 267, który w ramach statutowej działalności udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie: świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej; opieki paliatywnej; opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Zakład udziela świadczeń zdrowotnych w pionie lecznictwa i pielęgniarstwa. W strukturze organizacyjnej Zakładu funkcjonują m.in.: oddział ogólny, oddział psychiatryczny, oddział stacjonarny medycyny paliatywnej, które w 2015 r. dysponowały łącznie 511 łózkami (wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r.), w tym 87 łózek w Oddziale Psychiatrycznym. Ponadto funkcjonuje hospicjum domowe, dział farmacji szpitalnej, poradnia medycyny paliatywnej oraz poradnia żywieniowa.

Oddział Psychiatryczny wykonuje całodobowe świadczenie zdrowotne obejmujące leczenie, pielęgnację i rehabilitację osób nie wymagających już hospitalizacji, u których zakończono proces diagnozowania, leczenia operacyjnego, które jednak ze względu na stan swojego zdrowia i stopień niepełnosprawności oraz brak możliwości funkcjonowania w środowisku domowym wymagają stałego nadzoru fachowego personelu. Ponadto, zapewnia pomoc psychologiczną i logopedyczną, prowadzenie terapii zajęciowej oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych.

Liczba leczonych w Zakładzie w 2015 r. wynosiła łącznie 1054 osoby, w tym 112 osób w Oddziale Psychiatrycznym, a średni okres pobytu pacjenta w Zakładzie liczonego w dniach wynosił 178,6 dni, przy czym w Oddziale Psychiatrycznym – 281 dni (dane wg stanu na koniec IV kwartału 2015 r.).

IV. Ambulatoryjna specjalistyczna opieka zdrowotna.

Liczbę osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w 2015 r. w ramach ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie miasta Krakowa przedstawia poniżej zamieszczona tabela.

Lp.	Rodzaj zaburzeń	Liczba pacjentów leczonych
1.	Zaburzenia psychiczne organiczne, włącznie z zespołami objawowymi.	10 930
2.	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem środków (substancji) psychoaktywnych	7 213
3.	Schizofrenia, zaburzenia typu schizofrenii (schizotypowe) i urojeniowe	9 023
4.	Zaburzenia nastroju (afektywne)	12 694
5.	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną	21 287
6.	Zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	1 254
7.	Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	2 620
8.	Upośledzenie umysłowe	1 750
9.	Zaburzenia rozwoju psychicznego (psychologicznego)	2 810
10.	Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym.	3 350
11.	Zaburzenia psychiczne, inaczej nieokreślone	1 790
	Ogółem	73 721

Z danych przywołanych w powyższej tabeli wynika, że największą grupę leczonych w 2015 r. stanowiły osoby z zaburzeniami nerwicowymi związanymi ze stresem i pod postacią somatyczną tj. 21 287.

V. Działalność organizacji pozarządowych.

Podmiotami niepublicznymi realizującymi zadanie polegające na prowadzeniu ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środowiskowych domów samopomocy) na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelakualnie, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimerera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej oraz Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo”.

Na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków pięć z ośmiu funkcjonujących w roku 2015 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonych było przez następujące podmioty niepubliczne: Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne” oraz Fundację Pomocy Chorym Psychicznie im. Tomasza Deca.

Gmina Miejska Kraków ponadto dofinansowywała w 2015 r. prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej przez następujące organizacje pozarządowe: Fundacja Artes, Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”, Stowarzyszenie Integracji

oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundacje im. Brata Alberta Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Krakowski, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

Na rzecz osób chorych psychicznie w Gminie Miejskiej Kraków, podobnie jak w latach poprzednich, ogłoszono otwarty konkurs ofert na realizację w 2015 r. przez organizacje pozarządowe zadań publicznych w dwóch obszarach, tj.: „Realizacja samopomocowych inicjatyw służących rozwojowi form wsparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym poprzez tworzenie warunków do utworzenia Klubów samopomocowych” oraz „Tworzenie i prowadzenie programów zatrudnienia i przygotowania zawodowego dla osób chorujących psychicznie”. W wyniku przeprowadzonego konkursu ww. zadania publiczne zostały zrealizowane w 2015 r. przez Fundację Wspólnota Nadziei, w formie dwóch Programów tj. „Samopomocowy Klub Szansa dla osób z autyzmem i ich rodzin/opiekunów” oraz „Pomocnik ogrodnika-przygotowanie do zawodu osób z autyzmem”. Na wykonanie tych zadań publicznych w 2015 r. Fundacja otrzymała kwotę w wysokości **14 000 zł** (po 7 000 zł na każde zadanie).

W ramach powyżej wskazanych zadań zrealizowano następujące działania:

- 1) „Samopomocowy Klub Szansa dla osób z autyzmem i ich rodzin/opiekunów” w projekcie wzięło udział: 12 dorosłych osób z ASD wzięło udział w projekcie, 12 przedstawicieli rodzin/opiekunów osób z ASD wzięło udział w projekcie, przeprowadzono 24 godziny spotkań grupy samopomocowej (4 spotkania x 6 godz.); przeprowadzono 22 godziny poradnictwa prawnego (2 godz. x 5 uczestników i 3 godz. x 4 uczestników); przeprowadzono 24 godz. poradnictwa psychologicznego (2 godz. x 12 uczestników); zwiększono poczucie wsparcia społecznego osób z autyzmem, rodziny i opiekunowie zwiększyli swoje umiejętności egzekwowania szacunku dla praw osób z ASD w różnych kręgach społecznych; wzrosło poczucie integracji i zaufania w grupie, poprawiły się umiejętności komunikacyjne uczestników, wzrosło poczucie własnej sprawczości wśród rodziców/ opiekunów osób z ASD;
- 2) „Pomocnik ogrodnika – przygotowanie do zawodu osób z autyzmem” w projekcie wzięło udział: 4 dorosłe osoby z zaburzeniami autystycznymi (2 grupy x 2 osoby) odbyły 160 godzin spotkań z instruktorem/ trenerem-ogrodnikiem (80 godzin x 2 grupy uczestników); wyposażono 4 dorosłe osoby z autyzmem w praktyczne umiejętności i kompetencje w zakresie prowadzenia prac ogrodniczych, które w znaczący sposób zmotywowały ich do poszukiwania pracy w zawodzie. Osoby te nabyły praktyczne umiejętności wykonywania prostych prac ogrodniczych.

Ponadto, w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi w roku 2015 zostało zrealizowane zadanie pt. ”Wzrost kompetencji funkcjonariuszy i pracowników służb mundurowych w Krakowie w poszanowaniu praw dorosłych osób ze spektrum autyzmu”, które zostało zrealizowane w okresie od 1 sierpnia 2015 r. do 30 listopada 2015 r.

VI. Działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w 2015 r. w zakresie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi w 2015 r. w ramach działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej odbywało się poprzez realizację poniżej opisanych zadań:

1. Środowiskowe domy samopomocy

Środowiskowe domy samopomocy udzielają wsparcia osobom chorującym psychicznie, niepełnosprawnym intelektualnie, osobom z autyzmem oraz z chorobą Alzheimera.

W 2015 r. w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonowało 12 środowiskowych domów samopomocy. Wśród środowiskowych domów samopomocy, 5 dysponowało 173 miejscami dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, 3 dysponowały 131 miejscami dla osób przewlekle chorujących psychicznie, a 2 dysponowały miejscami dla 45 osób z innymi rodzajami zaburzeń psychicznych. Ponadto 2 domy dla osób z różnego rodzaju zaburzeniem dysponowały 90 miejscami. Łącznie środowiskowe domy samopomocy dysponowały 439 miejscami.

Podmiotami niepublicznymi realizującymi zadanie polegające na prowadzeniu ośrodków wsparcia dla osób zaburzeniami psychicznymi (środowiskowych domów samopomocy) na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków były: Krakowska Fundacja „Hamlet”, Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelektualnie, Małopolska Fundacja Pomocy Ludziom Dotkniętym Chorobą Alzheimera, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”, Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Kraków, Caritas Archidiecezji Krakowskiej oraz Fundacja Wspierania Rozwoju Społecznego „Leonardo”.

2. Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Mieszkania chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi mają na celu udzielanie osobom w nich zamieszkującym wsparcia w zakresie poprawy kontaktów społecznych, przywrócenie możliwości pełnienia satysfakcjonujących ról społecznych, zapewnienie bezpiecznego, całodobowego zakwaterowania.

W 2015 r. funkcjonowało 8 mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 5, których prowadzenie Gmina Miejska Kraków zlecała organizacjom pozarządowym. Ponadto, na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonują 3 mieszkania chronione prowadzone przez jednostki budżetowe – Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle psychicznie chorych. Mieszkania dysponowały łącznie 43 miejscami. Z pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 52 osoby.

3. Warsztaty terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej zapewnia osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Realizacja przez warsztat powyższych celów odbywa się poprzez codzienne zajęcia, przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej realizowanych w ramach pracowni m.in. gospodarstwa domowego, stolarskich, krawieckich, edukacyjnych, plastycznych, komputerowych, gospodarczo-ogrodniczych.

Na terenie Gminy Miejskiej Kraków w 2015 roku działało 15 warsztatów terapii zajęciowej, które posiadały 563 miejsca przeznaczone dla osób ze schorzeniami narządu ruchu,

schorzeniami psychicznymi oraz umysłowymi. W warsztatach terapii zajęciowej w 2015 r. uczestniczyło 614 osób niepełnosprawnych.

W 2015 r. Gmina Miejska Kraków dofinansowywała prowadzenie warsztatów terapii zajęciowej przez następujące organizacje pozarządowe: Fundacja Artes, Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „KLIKA”, Stowarzyszenie Integracji oraz Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych „EMAUS”, Fundacje im. Brata Alberta Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Kraków Nowa Huta, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski Krakowski, Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”, Stowarzyszenie „Dobrej Nadziei”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Psychiatrii i Opieki Środowiskowej, Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

4. Domy pomocy społecznej

Na krakowski system Domów Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w roku 2015 składało się 7 Domów Pomocy Społecznej, z których dwa prowadzone były przez podmioty niepubliczne, na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków. W 2015 roku zostało przyjętych do Domów Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi 95 osób. Łącznie w 2015 r. skorzystało z tej formy pomocy 990 osób.

Poniżej zamieszczona tabela przedstawia wykaz domów pomocy społecznej funkcjonujących w 2015 r. dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z podziałem na typ schorzeń psychicznych i liczbę miejsc.

Wykaz domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2015 r. wraz z liczbą miejsc*

Lp.	Nazwa i adres jednostki	Typ Domu	Liczba miejsc w 2015 r.
1	DPS ul. Łanowa 43	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	165
			165
2	DPS ul. Krakowska 55**	dla osób przewlekle psychicznie chorych	235
3	DPS ul. Łanowa 41		374
4	DPS os. Szkolne 28***		50
			659
5	DPS ul. Babińskiego 25***	dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	87
6	DPS os. Hutnicze 5****		40
			127
7	DPS ul. Ułanów 25*****	dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	25
			25
Łączna liczba miejsc			976

*wg danych na 31 grudnia 2015

**w styczniu 2015 r. liczba miejsc w DPS Krakowska 55 uległa zmniejszeniu o 30 i wynosi 235

***wyłącznie dla kobiet

****jednostka prowadzona na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków

Organizacjami pozarządowymi realizującymi zadanie dotyczące funkcjonowania domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w 2015 roku były: Fundacja dla Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie oraz Stowarzyszenie Pomocy Socjalnej „Gaudium et Spes”.

5. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi obejmują czynności polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia oraz pielęgnacji, jako wspieranie procesu leczenia.

Usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w 2015 r. na zlecenie GMK przez Fundację na Rzecz Chorych na SM im. Bł. Anieli Salawy. W 2015 r. wykonano 162 438 godz. specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Pomocą objęto łącznie 434 osoby.

6. Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin, w szczególności obejmujące poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne - realizacja Programu Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny”

Program Aktywności Lokalnej „Znaczenie Rodziny” adresowany jest do osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów. Głównym celem programu jest podniesienie aktywizacji społecznej i wzrost integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin i opiekunów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2015 roku uczestnikami programu było 217 osób. W ramach PAL „Znaczenie Rodziny” realizowano następujące formy wsparcia:

- 1) sześć grup wsparcia dla rodzin, opiekunów osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) dwie grupy edukacyjno – wspierające dla osób z problemami w obszarze zdrowia psychicznego;
- 3) jedna grupa psychoterapeutyczna (psychoterapia grupowa) – prowadzona przez specjalistów ośrodka poradnictwa i terapii Stowarzyszenia Siemacha pn. Krakowski Instytut Psychoterapii;
- 4) jedna grupa samopomocowa dla osób posiadających problemy w obszarze zdrowia psychicznego.

Uczestnicy PAL „Znaczenie Rodziny” w zależności od indywidualnych zainteresowań mogli wziąć udział w warsztatach tematycznych:

- 1) w treningach kompetencji i umiejętności społecznych;
- 2) w warsztatach edukacyjnych prowadzonych przez wolontariuszy;
- 3) w warsztatach plastycznych wykorzystujących różne techniki oraz w warsztatach kulinarnych i muzycznych prowadzonych przez animatorów lokalnych i wolontariuszy;
- 4) w warsztatach funkcjonowania w grupie zrealizowanych podczas trzech wyjazdów w okolice Krakowa.

Uczestnicy Programu mieli również możliwość odbycia spotkań indywidualnych z psychoterapeutą – wolontariuszem.

VII. Realizacja działań podejmowanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne w Mieście Krakowie.

Krakowskie poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, szeroko upowszechniają wiedzę w zakresie zdrowia psychicznego oraz wpływania na kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Poradnie prowadzą psychoedukację rodziców, szkolenia dla nauczycieli, warsztaty dla uczniów i terapię indywidualną dla dzieci i młodzieży, terapię rodzin. W ramach zapobiegania zaburzeniom psychicznym poradnie biorą udział w programach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w szkole, rodzinie i środowisku lokalnym.

W ramach porozumienia o współpracy pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a Uniwersytetem Jagiellońskim, w dniu 29 października 2015 r. w Sali Obrad im. St. Wyspiańskiego odbyła się konferencja inauguracyjna całorocznego kursu pilotażowego *„Nie jesteś sam - wsparcie nauczyciela w pracy z uczniami z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami psychicznymi”*.

Projekt ten dedykowany jest nauczycielom, pedagogom oraz psychologom pracującym w samorządowych szkołach i placówkach, na co dzień stykającym się z problematyką zaburzeń emocjonalnych osób w wieku rozwojowym. Jest to kompleksowa oferta mająca na celu wsparcie nauczycieli w wyżej opisanych sytuacjach. Założeniem programu jest nie tylko umożliwienie uczestnikom szkolenia poszerzania wiedzy, ale też doskonalenie umiejętności praktycznych związanych z opieką pedagogiczną, profilaktyką i interwencją kryzysową. W szkoleniu wzięło udział 90 uczestników.

Szkolenie prowadzone jest głównie przez pracowników Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego i Szpitala Uniwersyteckiego na co dzień pracujących z młodzieżą z problemami psychicznymi i zagrożoną patologią społeczną.

Krakowskie poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne, szeroko upowszechniają wiedzę w zakresie zdrowia psychicznego oraz wpływania na kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Poradnie prowadzą psychoedukację rodziców, szkolenia dla nauczycieli, warsztaty dla uczniów i terapię indywidualną dla dzieci i młodzieży, terapię rodzin. W ramach zapobiegania zaburzeniom psychicznym poradnie biorą udział w programach dotyczących przeciwdziałaniu przemocy w szkole, rodzinie i środowisku lokalnym.

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym stanowi jedno ze statutowych zadań Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 3 w Krakowie. Pracownicy Poradni prowadzą psychoedukację rodziców (indywidualną i grupową w postaci „Szkoły dla rodziców”), szkolenia dla nauczycieli (warsztaty, prelekcje wykłady, indywidualne konsultacje), warsztaty dla uczniów i terapię indywidualną dla dzieci i młodzieży oraz terapię rodzin. W kwartalniku „Trójka” wydawanym przez Poradnię ukazują się artykuły na temat zdrowia psychicznego, zapobiegania niewłaściwym zachowaniom i promujące zdrowy tryb życia. Pracownicy Poradni odpowiadają na zaproszenia ze strony mediów (prasa, radio, telewizja) i wypowiadają się na ww. tematy.

W 2015 roku z inicjatywy Poradni odbyło się IV Małopolskie Forum Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych *„Dobre praktyki we współpracy: poradnia- rodzic-szkoła pt. „Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół przez poradnie”*. W Forum wzięło udział 150 pracowników z 38 poradni psychologiczno-pedagogicznych z Małopolski (psychologów, pedagogów, logopedów i doradców zawodowych) oraz gości z instytucji współpracujących na rzecz dziecka, rodziny i szkoły. W trakcie wystąpień omawiano takie współdziałanie szkoły i rodziców, by wszelkie problemy dzieci i młodzieży, w tym psychiczne, wynikające z nowych zagrożeń były rodzicom znane oraz przybliżano im skuteczne sposoby interwencji i zapobiegania. Forum miało na celu, między innymi wymianę doświadczeń i wiedzy oraz

zaprezentowanie przykładów dobrych praktyk w obszarze skutecznych rozwiązań w pracy z uczniami, rodzicami i nauczycielami, m.in. w temacie nowych zagrożeń, obejmujących także grooming, cyberprzemoc, zbyt wczesną inicjację seksualną, uzależnienie od Internetu itp.

Poradnia jako instytucja współpracuje w realizowaniu programów dotyczących zapobiegania przemocy. W placówkach oświatowych dostępny jest „Pakiet edukacyjny – moje zdrowie” (opracowany przy współdziałaniu pracowników PPP3), zawierający scenariusze warsztatów.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 3 we współpracy z Krakowskim Stowarzyszeniem Terapeutów Uzależnień realizowała projekt profilaktyczny współfinansowany ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych będących w dyspozycji Ministra Zdrowia pt. „*Wróg czy przyjaciel*”- bezpieczne korzystanie z Internetu i komputera”. Projekt skierowany był do uczniów klas VI Szkół Podstawowych oraz ich rodziców i nauczycieli. Obejmował zajęcia warsztatowe metodą treningu psychologicznego dla uczniów klas VI w wymiarze dwóch dwugodzinnych spotkań. W części skierowanej do opiekunów dzieci (rodziców i nauczycieli- wychowawców) zorganizowane zostały dwugodzinne spotkania edukacyjno - informacyjne na terenie szkół, osobno dla nauczycieli i rodziców. Zrealizowano między innymi założone cele projektu: zapobieganie uzależnieniu od Internetu wśród dzieci i młodzieży, poprzez zwrócenie szczególnej uwagi na problem nadużywania Internetu przez młodych ludzi za pośrednictwem komputera i urządzeń przenośnych, co może prowadzić do uzależnienia, zachęcanie młodych ludzi do zmiany zachowań w kierunku racjonalnego i bezpiecznego korzystania z sieci, promowanie alternatywnych do przebywania w sieci, sposobów spędzania wolnego czasu, przez dzieci i młodzieży, uczenie młodych ludzi zasad bezpiecznego bycia w Internecie, poszerzenie świadomości rodziców i nauczycieli na co powinni zwracać uwagę, jak reagować na nadużywanie komputera/Internetu, jak współdziałać między sobą.

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Krakowie, Filia nr 5 funkcjonuje zespół interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z którym Poradnia współpracuje.

Pracownicy Poradni wykorzystują wiedzę i umiejętności nabyte w trakcie szkolenia zorganizowanego przez Fundację „ad vocem” w Krakowie pt. „*Podniesienie umiejętności zawodowych osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie rozpoznawania dziecka krzywdzonego i udzielania skutecznej pomocy. Zmiana statusu dziecka krzywdzonego*”.

W PPP3 funkcjonuje „*Kącik Prawny*” dla rodziców zawierający informacje dotyczące tematów związanych z ochroną prawną dziecka, występujących zagrożeń, zapobieganiem zaburzeniom zachowania i emocji. Informacje te są dostępne w poczekalni Poradni.

W ramach wsparcia dzieci, rodziców i nauczycieli w kwestii ochrony zdrowia psychicznego Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 w Krakowie prowadzi szereg różnych form pomocy między innymi: terapie indywidualne, grupowe, rodzin, interwencje kryzysowe, zajęcia psychoedukacyjne (warsztaty i treningi dot. m.in. profilaktyki uzależnień, radzenia sobie ze stresem), grupę rozwoju osobistego dla gimnazjalistów, grupę socjoterapeutyczną dla dzieci z klas IV-VI szkoły podstawowej i grupę dla dzieci z problemami adaptacyjnymi dla klas I-III szkoły podstawowej.

Dla rodziców organizowane są następujące zajęcia:

- 1) Szkoła dla Rodziców,
- 2) Szkoła dla Rodziców dzieci nadpobudliwych
- 3) Zajęcia warsztatowe "Bez Klapsa",
- 4) Mediacje rodzinne i konsultacje.

Dla nauczycieli przedszkoli pracujących z dziećmi nadpobudliwymi oraz pedagogów prowadzone są grupy wsparcia. Prowadzone są również szkoleniowe Rady Pedagogiczne na

tematy zaproponowane przez dyrektorów szkół. Zajęcia te mają charakter profilaktyki przed wystąpieniem problemów psychicznych.

Krakowski Ośrodek Terapii w ramach działalności statutowej realizuje działania w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i rodzin. W tym Ośrodku otrzymuje pomoc młodzież oraz dzieci z depresją, zaburzeniami jedzenia, zaburzeniami nerwicowymi, młodzież podejmująca ryzykowne zachowania, sięgająca po środki psychoaktywne, dzieci i młodzież z zaburzeniami zachowania i emocji. W roku 2015 opieką terapeutyczną zostało objętych 840 pacjentów (dzieci i młodzież).

Ponadto, Krakowski Ośrodek Terapii realizował program „*Tamujemy Przemoc*”- (pilotażowy program mający na celu zwiększenie bezpieczeństwa w szkołach) wspólnie z Fundacją Falochron od stycznia 2015 r. do czerwca 2016 r. Projekt skierowany był do krakowskich szkół podstawowych, a zaplanowane w nim działania obejmują zarówno uczniów, nauczycieli, jak i rodziców. Programem w 2015 roku objęto 450 uczniów.

Ponadto, w Zespole Szkół Specjalnych nr 2 w Krakowie w 2015 r. podejmowane były następujące działania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego:

1) Działania skierowane na zewnątrz (upowszechnienie wiedzy):

Zorganizowanie, we współpracy z Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK, dwudniowej konferencji W poszukiwaniu integracji. Praca z uczniem z zaburzeniami psychicznymi, dedykowanej pamięci prof. Marii Orwid, prekursorce terapii rodzinnej (marzec 2015). Przedmiotem wystąpień była integracja różnych perspektyw w pracy z dziećmi i młodzieżą zmagającymi się z problemami psychicznymi. Jako spotkanie specjalistów z różnych dziedzin, między innymi pedagogów, psychologów, lekarzy psychiatrów i przedstawicieli instytucji kultury, pozwoliła na podjęcie refleksji nad możliwościami współpracy oraz polepszeniem działań mających na celu pomoc młodym ludziom. Spotkaniu specjalistów towarzyszyły dwie wystawy: Mariana Szulca – artysty, fotografa oraz prac uczniów Zespołu Szkół Specjalnych nr 2 w Krakowie. Umożliwiły one poszerzenie pola dyskusji na temat roli sztuki w integracji psychicznej. W konferencji wzięli udział dyrektorzy krakowskich poradni psychologiczno-pedagogicznych, dyrektorzy i nauczyciele szkół szpitalnych z całej Polski, przedstawiciele kuratorium oświaty oraz pedagodzy, lekarze psychiatry, psychologowie, psychoterapeuci i twórcy. Było to pierwsze tak duże wydarzenie w Krakowie o charakterze integrującym środowisko pracowników kultury ze środowiskiem specjalistów pracujących na rzecz poprawy losu chorujących psychicznie dzieci.

2) Współpraca międzynarodowa:

Realizacja partnerskiego projektu Big Green Footsteps – learning from experience, powering the future w ramach programu Comenius – uczenie się przez całe życie, z partnerami ze szkół szpitalnych w Islandii, Irlandii, Wielkiej Brytanii i Włoch, zakończona w lipcu 2015. Dzięki tym działaniom uczniowie mogli stawać się świadomymi członkami społeczeństwa, nastawionymi na ochronę środowiska naturalnego, zasobów energetycznych, życia w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju, dostrzec jej ważność dla Europy i świata. Dzięki projektowi nauczyciele ZSS nr 2 nie tylko zapoznali się z organizacją pracy szkół partnerskich i poznali inne metody pracy, ale i prezentowali na międzynarodowym forum własne osiągnięcia i pomysły.

3) Działania wewnętrzne przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi:

Projekt „Jestem kulturalny, jestem kulturalna” opracowany przez Fundację Sztuki Nowej ZNACZY SIĘ. W I etapie przeprowadzono warsztaty „*Poeta = Uczeń, Wiersz = Wlepka*”, kończące się akcją – działaniami artystycznymi w plenerze - ogrodzie Kliniki Psychiatrii Dzieci i Młodzieży SU. W II etapie pod nazwą „*Literacka garmazierka*” zrealizowano warsztaty graficzno – językowe, których celem była wizualizacja przestrzeni korytarza budynku oddziału dziennego. W ramach programu odbyła się wycieczka ulicami Krakowa dotycząca „*brzydoty*

miejskiej”, projekty graficzne nawiązujące do tematyki muralu, wykonanego w poprzednim roku, a efekt finalny stanowią szyldy z nazwami różnych „światów” dla pomieszczeń szpitalnych. Cykl lekcji muzealnych (10 zajęć) przeprowadzonych przez pracowników działu edukacji i promocji Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce dla uczniów - pacjentów oddziału Psychiatrii Dzieci i Młodzieży WSSDz im. św. Ludwika, w tym wyjazd pacjentów do kopalni soli.

4) Działania wewnętrzne:

Realizacja innowacji pedagogicznej „*Blżej kultury dalej od wykluczenia*”, której celem jest przeciwdziałanie społecznemu wykluczeniu poprzez wychowanie dzieci i młodzieży do świadomego korzystania z kultury oraz wdrażanie młodych ludzi do samowychowania kulturalnego, kształtowanie otwartego umysłu. W innowacji uczestniczy młodzież w wieku od 13 do 18 lat, uczniowie gimnazjum i liceum objęci opieką lekarską i terapeutyczną w Dziennym Oddziale Psychiatrii Dzieci i Młodzieży Szpitala Uniwersyteckiego. W ramach programu organizowane były: m.in. wyjścia na lekcje muzealne i warsztaty artystyczne. Dzięki zajęciom uczniowie mają możliwość wzrastania w kulturze oraz w czynnym uczestniczeniu w niej. Kontakt ze sztuką pozwala im poczuć duchową więź i społeczną integrację. Realizacja innowacji pedagogicznej Hortiterapia: „*Cztery pory roku w ogrodzie czyli od nasionka do nasionka*”. Terapia ogrodnicza pozwala uczniom – pacjentom Wojewódzkiego Specjalistycznego Szpitala Dziecięcego im. św. Ludwika korzystać z zajęć związanych z naturą i roślinami, by wykorzystując te doświadczenia mogli zbliżyć się do swojej własnej natury i lepiej poznać własne możliwości. Projekt zespołu promocji zdrowia WSSDz im. św. Ludwika „*Wakacje w szpitalu*” realizowany wspólnie z wychowawcami ZSS nr 2 od czerwca do sierpnia 2015. Prowadzenie terapii szachowej. Udział w projekcie „*Rehabilitacja przez szachy*”: organizacja turniejów szachowych pod nazwą „*Potyczki szachowe dla pacjentów szpitala*”, udział dzieci i młodzieży w międzyszkolnych turniejach. Kuchnia terapeutyczna – realizacja programu kulinarnego „*Przez żołądek do serca*” w Oddziale Dziennym Psychiatrii Dzieci i Młodzieży. Cykliczne zajęcia dla uczniów szkoły podstawowej „*Ratujemy i uczymy ratować*” pod kierunkiem nauczycieli posiadających kwalifikacje zgodne z rozp. Ministra Zdrowia w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Prowadzenie zajęć profilaktycznych w ramach cyklu „*Tydzień z profilaktyką*”. Współpraca z Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień – warsztaty prowadzone przez specjalistów MCPU . Prowadzenie zajęć otwartych dla stażystów lekarzy i terapeutów, studentów uczelni medycznych i pedagogicznych.

VIII. Realizacja przez Gminę Miejską Kraków programów zdrowotnych dotyczących profilaktyki w obszarach zdrowia psychicznego.

Realizowany w 2013 r. *Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych* kontynuowany był w roku 2015. Osoby zgłaszające się do udziału w tym Programie były najpierw poddane procesowi diagnostycznemu, w którym zastosowano wywiad kliniczny pogłębiony oraz testy: Skalę Depresji Becka i Kwestionariusz Satysfakcji Beneficjenta z Porady Profilaktycznej. Następnie na podstawie diagnozy planowano wdrożenie porad profilaktycznych: sesji edukacyjnych oraz edukacyjnych konsultacji rodzinnych, by umożliwić wprowadzenie proponowanych rozwiązań o charakterze prozdrowotnym przypadku rozpoznania głębszych zaburzeń psychicznych, czy też zaburzeń osobowości, po czym kierowano beneficjentów do leczenia psychiatrycznego w placówkach PZP lub na psychoterapię indywidualną i grupową (w przypadku dysfunkcji osobowości). W ramach Programu przeprowadzono 313 skutecznych interwencji profilaktycznych, udzielono 212 porad diagnostyczno-edukacyjnych, przeprowadzono 88 sesji edukacyjnych, 13 edukacyjnych konsultacji rodzinnych. Z Programu skorzystało 179 beneficjentów, w tym: 106 kobiet

i 73 mężczyzn. Program realizowały następujące trzy podmioty lecznicze: SPZOZ Szpital Uniwersytecki w Krakowie, NZOZ Poradnia Psychiatryczno-Psychologiczna „Gabinety Rozwoju” oraz Falck Medycyna Sp z o.o.

Realizacja tego Programu została oceniona pozytywnie przez Koordynatora, ze wskazaniem na jego innowacyjny charakter, zastosowanie nowych metod profilaktycznych i ze względu ma potencjalną możliwość zapobiegania głębszym kryzysom psychicznym i zaburzeniom psychicznym oraz ze wskazaniem na potrzebę kontynuacji rozpowszechniania wiedzy profilaktycznej w zakresie zaburzeń psychicznych wśród mieszkańców Krakowa.

Opis programu „Pomoc w powrocie do zdrowego funkcjonowania psychicznego: Program profilaktyki głębokich, nawracających zaburzeń psychicznych (GZP)” finansowanego z budżetu Miasta Krakowa stanowi Załącznik do sprawozdania.

W związku z kolejną edycją *Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018*, w roku 2016 została powołana Krakowska Rada Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018 Zarządzeniem Nr 820/2016 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 7 kwietnia 2016 r. Zgodnie z § 2. 1 ww. Zarządzenia do zadań Rady należą:

- 1) systematyczna aktualizacja informacji o potrzebach i uwarunkowaniach zdrowotnych mieszkańców Krakowa w zakresie zdrowia psychicznego;
- 2) koordynacja działań w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
- 3) koordynacja działań w zakresie wczesnej profilaktyki, wykrywania i wczesnego leczenia zaburzeń psychicznych swoistych dla okresu dzieciństwa i dorastania oraz wczesnych form innych zaburzeń psychicznych i zachowania;
- 4) koordynacja zadań związanych z realizacją polityki zdrowotnej Gminy Miejskiej Kraków w zakresie zdrowia psychicznego, w tym:
  - a) koordynacja realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018;
  - b) nadzór nad standardami postępowania dla jednostek realizujących programy polityki zdrowotnej w obszarze zdrowia psychicznego;
  - c) przedstawienie Prezydentowi Miasta Krakowa rocznych sprawozdań z realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2018;
- 5) opracowanie założeń Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2019-2021.

Rada ma charakter opiniodawczy i realizuje swoje zadania poprzez przedstawianie opinii dla Prezydenta Miasta Krakowa.

Do istotnych działań w obszarze zdrowia psychicznego należy zaliczyć m.in. organizowanie konferencji. W ramach Małopolskich Dni Profilaktyki Zdrowia w Krakowie w dniu 21 września 2015 r. zorganizowana została Małopolska Konferencja Profilaktyki Zdrowia w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, która rozpoczęła Tydzień Profilaktyki Zdrowia w Małopolsce. W programie konferencji znalazł się m.in. moduł poświęcony zagadnieniu zdrowia psychicznego pn. „Czy jednorazowa konsultacja edukacyjna może zapobiec depresji? Doświadczenia z czterech lat realizacji programu *Wyprzedzić smutek*”. Prezentacja prowadzona była przez dr n. med. Krzysztofa Walczewskiego ze Szpitala Specjalistycznego im. Dr J. Babińskiego w Krakowie, pełniącego funkcję Koordynatora Programu Głębokich Zaburzeń Psychiczych.

Różnorodne formy działań w obszarze zdrowia psychicznego opisane w niniejszym sprawozdaniu wskazują, iż w Gminie Miejskiej Kraków zdrowie psychiczne stanowi istotny element działań profilaktyki zdrowotnej. Z uwagi na poziom rozwoju zasobów opieki psychiatrycznej i pomocy społecznej oraz potrzebę spojrzenia w sposób integralny na problemy zdrowotne i społeczne, widoczne jest stałe dążenie do udoskonalania modelu lokalnego systemu działań w zakresie ochrony zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.

Poniżej przedstawiono wybrane dane zbiorcze w formie podsumowania realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w latach 2013-2015.

IX. Podsumowanie realizacji Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w latach 2013-2015:

- 1) Liczba osób hospitalizowanych w latach 2013-2015: **25 057 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 8 774 osób,
  - 2014 rok - 8 065 osób,
  - 2015 rok - 8 218 osób.
- 2) Liczba osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w latach 2013 -2015: **225 182 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 76 913 osób,
  - 2014 rok - 74 448 osób,
  - 2015 rok - 73 721 osób.
- 3) Koszt działania na rzecz osób chorych psychicznie we współpracy z organizacjami pozarządowymi w latach 2013 – 2015: **33 800 zł**, w tym:
  - 2013 rok - 11 000 zł,
  - 2014 rok - 8 800 zł,
  - 2015 rok - 14 000 zł.
- 4) Liczba osób objętych opieką terapeutyczną w latach 2013-2015: **2 085 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 615 osób,
  - 2014 rok - 630 osób,
  - 2015 rok - 840 osób.
- 5) Liczba osób korzystających z Domu Pomocy Społecznej z zaburzeniami psychicznymi w latach 2013-2015: **5 768 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 942 osoby,
  - 2014 rok - 952 osoby,
  - 2015 rok - 990 osób.
- 6) Liczba uczestników biorących udział w warsztatach terapii zajęciowej MOPS w latach 2013-2015: **1 838 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 615 osób,
  - 2014 rok - 609 osób,
  - 2015 rok - 614 osób.
- 7) Liczba osób, które skorzystały z Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychiczych w latach 2013 – 2015: **349 osób**, w tym:
  - 2013 rok - 38 osób,
  - 2014 rok - 132 osoby,
  - 2015 rok - 179 osób.
- 8) Liczba świadczeń udzielonych w ramach Programu Profilaktyki Głębokich, Nawracających Zaburzeń Psychiczych w latach 2013-2015: **457 porad**, w tym:
  - 2013 rok - 80 porad,
  - 2014 rok - 165 porad,
  - 2015 rok - 212 porad.

